

Bijlage 1 behorend bij de zienswijze van Gedeputeerde Staten over samenvoeging van de gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout, behorende bij de brief van 7 juli 2017, kenmerk PZH-2017-604824219

Inleiding

Bij brief van 7 juli 2017 hebben de colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout bericht dat de raden van deze gemeenten op 6 juli 2017 hebben besloten tot het vaststellen van het herindelingsadvies, als bedoeld in artikel 5 van de Wet algemene regels herindeling. Dit herindelingsadvies is gericht op een bestuurlijke samenvoeging van de gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout per 1 januari 2019.

In de brief van Gedeputeerde Staten van 20 december 2016 aan Provinciale Staten staat opgenomen dat een bestuurlijke fusie tussen Noordwijk en Noordwijkerhout een keuze is die Gedeputeerde Staten gegeven de ontwikkelingen in de Duin- en Bollenstreek zich goed kunnen voorstellen.

De regio kenmerkt zich door een veelvoud aan samenwerkingsverbanden, soms met zijn vijven/zessen, maar soms ook met twee of met drie gemeenten en soms met geheel andere gemeenten. Voorbeelden zijn: samenwerken op de buitendiensten door Teylingen, Noordwijk en Katwijk, op het sociale domein, op het terrein van de Intergemeentelijke sociale dienst, de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij, belastingsamenwerking, samenwerking op het terrein van Personeel en Organisatie en samenwerking op inkoop.

Ontwikkelingen binnen de regio Duin- en Bollenstreek

In 2011 is een oriëntatie gestart op de bestuurlijke toekomst van vijf gemeenten in de Duin- en Bollenstreek: Noordwijk, Noordwijkerhout, Lisse, Hillegom en Teylingen. De aanleiding hiervoor was dat bestuurders in de regio werden gealarmeerd door steeds meer geluiden dat de Duin- en Bollenstreek niet sterk op de (economische) kaart stond. In de Regio Top 40 over 2010 valt de slechte score van de Agglomeratie Leiden en Bollenstreek op: deze regio staat op de 37e plaats.

Op dat moment komen de volgende vragen boven:

- Dit gebied heeft ontegenzeggelijk historische kracht, maar heeft het ook toekomst?
- Is het niet zo dat de grote economische potenties van dit gebied met krachtenbundeling veel beter zijn te benutten?

De gemeenten Hillegom, Lisse, Noordwijk en Teylingen laten in 2012 een onderzoek uitvoeren door Berenschot met de hoofdvragen (Noordwijkerhout kiest er voor om niet mee te doen):

1. Wat zijn de economische, ruimtelijke en sociaal-culturele strategische opgaven van de regio Duin- en Bollenstreek;
2. Welke bestuurlijke inrichtingsvarianten zijn er en in hoeverre dragen ze bij aan de realisatie van de strategische opgaven van vraag 1;
3. Onderzoek het bedrijfsvoerings- en dienstverleningsprofiel van de vier verschillende gemeenten en de te verwachten schaafeffecten van de verschillende bestuurlijke inrichtingsvarianten.

In het rapport van Berenschot d.d. 6 juli 2012 wordt gezegd dat er een veelheid aan bestuurlijke gremia in het leven is geroepen om alle opgaven in het gebied goed te besturen. Citaten uit het rapport luiden: "Het beeld dat niet alleen bij ons maar zeker ook bij het gebied zelf is ontstaan, is dat dit eenvoudiger en efficiënter kan en moet worden geregeld" en "De bereidheid om naar de bestuurlijke aansturing van al deze onderwerpen tesamen te kijken, is dan ook groot". Vervolgens is in 2013 onder procesbegeleiding van A. van Bochove van bureau Blaauwberg te Leiden door alle gemeenten in de Duin- en Bollenstreek gewerkt aan de ontwikkeling van 36 strategische afspraken op de domeinen: veiligheid en openbare orde, sociaal

domein, economische zaken, mobiliteit en ruimtelijke ordening. De 36 samenwerkingsafspraken zijn op inhoud omarmd door alle gemeenten in de Duin- en Bollenstreek, ook Noordwijkerhout. Over de vorm van bestuurlijke samenwerking daarentegen is geen overeenstemming bereikt. In de raad van Noordwijk en later in de raad van Noordwijkerhout is besloten om niet mee te doen aan de ontwikkeling van versterkte samenwerking.

Een lappendeken aan verschillende samenwerkingsverbanden bleef in stand.

Dit was voor de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen aanleiding om in 2015 te starten met een discussie over een ambtelijke fusie. Vooral ingegeven door het feit dat zij de strategische kracht van de Duin- en Bollenstreek willen vergroten en de ambtelijke kwetsbaarheid willen verminderen. Deze ambtelijke fusie is geëffectueerd per 1 januari 2017 in de HLT-samen. Vanwege de verschillende samenwerkingsverbanden raakt de ambtelijke fusie van de HLT-gemeenten ook de gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout. Dit is één van de redenen waarom de gemeente Noordwijkerhout in het voorjaar van 2016 de gemeente Noordwijk heeft gevraagd om te komen tot een gezamenlijk toekomstbeeld voor samenwerking. Een andere reden wordt genoemd in de brief van Noordwijkerhout aan Noordwijk d.d. 1 maart 2016 waarin wordt opgemerkt dat Noordwijkerhout tot het inzicht is gekomen dat de toekomstige opgaven naar alle waarschijnlijkheid een heroriëntatie op haar organisatie noodzakelijk maakt.

In de zomer van 2016 is gestart tot een campagne onder het motto "Samen met de burens". De inwoners zijn daarmee in een vroegtijdig stadium betrokken bij de voorbereiding van een verkenningsstudie naar intensievere samenwerking tussen Noordwijk en Noordwijkerhout. Dit heeft geleid tot een opdracht aan Twijnstra Gudde voor een verkenningsstudie naar samenwerking tussen de gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout. De aanbeveling van deze studie is dat herindeling de beste optie is om op duurzame wijze de ambities en opgaven te realiseren. Het rapport van Twijnstra Gudde d.d. 4 april 2017 is gevoegd bij het herindelingsadvies van Noordwijk en Noordwijkerhout.

Criteria uit het beleidskader gemeentelijke herindelingen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

In het hiernavolgende wordt het herindelingsadvies, in relatie tot de ingediende zienswijzen, getoetst aan de criteria uit het beleidskader gemeentelijke herindelingen.

A. Draagvlak

Het streven van gemeenten moet zijn gericht op herindelingen die op een zo groot mogelijk draagvlak – zowel lokaal bestuurlijk, regionaal als maatschappelijk – kunnen rekenen.

- Lokaal bestuurlijk draagvlak

De raden van de gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout hebben met een ruime meerderheid het herindelingsadvies vastgesteld tot samenvoeging van deze twee gemeenten. In Noordwijkerhout was de lokale partij NZ-lokaal tegen (4 zetels) en in Noordwijk de lokale partij Lijst Salman/Noordwijk Zelfstandig (5 zetels).

- Regionaal draagvlak

Onderdeel van de hiervoor genoemde verkenningsstudie waren gesprekken met andere overheden, zoals de omliggende gemeenten. Tijdens deze gesprekken is door buurgemeenten aangegeven dat de regio gebaat is bij sterke burens waarmee kan worden samengewerkt. Vanuit de gemeenten Teylingen en Hillegom zijn de gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout succes gewenst. Vanuit de andere gemeenten is geen zienswijze ontvangen. Er is regionaal draagvlak om door te gaan op de ingeslagen weg tot herindeling.

- Maatschappelijk draagvlak

Ter voorbereiding op de hiervoor genoemde verkenningsstudie naar de samenwerking tussen Noordwijk en Noordwijkerhout hebben inwoners gelegenheid gekregen om input te leveren voor het onderzoek. Naast een bewonersbijeenkomst kon men reageren via mail en twitter. Ook zijn er dialoogsessies georganiseerd.

In de aanloop naar de definitieve besluitvorming zijn er in Noordwijkerhout ook diverse activiteiten ondernomen. Hieruit komt het algemene beeld naar voren dat de burgers zich zorgen maken over het in stand blijven van het voorzieningenniveau, het parkeerbeleid en eventuele wijzigingen in woningbouwplannen. Ook zien de burgers de fusie als kans om het openbaar vervoer tussen Noordwijk, Noordwijkerhout en de Zilk beter te organiseren. In Noordwijkerhout is ook via het burgerpanel de vraag voorgelegd over fusie. Er zijn 440 reacties ingediend. Iets meer dan de helft (248) was vóór een fusie.

Naast de inwoners-sessies in 2016 en 2017 heeft de raad van Noordwijk in de raad bij (unaniem aangenomen) motie op 20 april 2017 het college o.a. verzocht om op grond van alle op dat moment bekende objectieve feitelijke gegevens de inwoners te informeren over de voor- en nadelen van de fusie voor de Noordwijkse inwoners en de gemeenten, alsmede de inwoners de gelegenheid te stellen om zienswijze op de fusie kenbaar te maken. Hier is via een presentatie en publicatie van stukken invulling aan gegeven. Om degenen die geen schriftelijke zienswijze indienen toch te bereiken, is een afvaardiging van de raad (aangevuld met ambtenaren) op 8 en 10 juni met inwoners op straat in gesprek gegaan over de herindeling van Noordwijk en Noordwijkerhout. Dit leverde circa 250 overwegend positieve reacties op. Ook op social media werd veel over de fusie gesproken. Inwoners zien kansen bij intensieve samenwerking tussen gemeenten en geven aan dat relaties toch al over de grenzen heen gaan.

In Noordwijk is door bewoners een verzoek ingediend voor een raadgevend referendum. De raad van Noordwijk heeft dit verzoek op 6 april 2017 niet ontvankelijk verklaard op grond van artikel 2.i van de Referendumverordening. De motivatie hiervoor was dat het voorgenomen fusiebesluit zijn grond vindt in het raadsbesluit van 20 april 2017 tot het vaststellen van het herindelingsontwerp. Tegen dit voorgenomen besluit had een verzoek tot referendum kunnen worden ingediend. De raad is in meerderheid van mening dat de inwoners voldoende betrokken waren in het proces richting fusiebesluit en dat de raad hiermee een goed beeld heeft van het maatschappelijk draagvlak van de fusie.

Reeds bij het proces rondom de 36 samenwerkingsafspraken (Valentijnsafspraken) is bij bijeenkomsten voor het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld aangegeven dat de schaal van de huidige gemeente niet meer past bij de ambities van de gemeenten. Tijdens informatieavonden over het rapport van Twijnstra Gudde van april 2017 is door de voorzitter, de heer A. Morssink, van het Bedrijfsleven Bollenstreek aangegeven dat zij voor deze fusie zijn. Ondernemers hebben nu te vaak te maken met verschillende regels per gemeente.

Uit de nota van zienswijzen blijkt dat de gemeenten deze zienswijzen zorgvuldig hebben betrokken bij hun oordeelsvorming dat dit voor de raden geen aanleiding geeft om tot een ander besluit te komen. De raden hebben aangegeven dat men bij de ontwikkeling van de nieuwe gemeente, het dienstverleningsconcept daarvoor en het te ontwikkelen kernenbeleid rekening zal houden met de in de zienswijzen en de tijdens de burgerbijeenkomsten geuite zorgen.

Gedeputeerde Staten zijn van mening dat uit het herindelingsadvies en uit de nota van zienswijze blijkt dat wordt voldaan aan het criterium draagvlak.

B. Interne samenhang/dorps- en kernenbeleid

Vanuit historisch-geografisch perspectief is er een unieke, maar ook logische relatie tussen Noordwijk en Noordwijkerhout. Historisch gezien was het al ooit één gebied dat in het jaar 1231 is verdeeld onder twee zonen van de toenmalige landheer: Nortich en Nortich in den Houte.

Geografisch vormen Noordwijk en Noordwijkerhout tezamen een rechthoek. Het grootste deel van de buitengrens van Noordwijkerhout ligt tegen Noordwijk aan.

In de nieuw te vormen gemeente liggen vier kernen, ieder met een ander karakter. Wat zij delen is verbondenheid en grote betrokkenheid van de bevolking met een sterk verenigingsleven. De bevolking van beide gemeente is sterk homogeen¹.

Wat zij vervolgens ook gemeenschappelijk hebben is een sterke oriëntatie op de kust en de congresindustrie.

Noordwijk heeft proactief recentelijk de Omgevingsvisie 2030 ontwikkeld met 7 sterren (thema's) die de kernen van Noordwijk verder kunnen laten stralen, aldus het herindelingsadvies. Noordwijkerhout heeft deze thema's als uitgangspunt overgenomen voor de ontwikkeling van een nieuwe omgevingsvisie.

De nieuwe gemeente wil zich proactief, vernieuwend en dienstbaar opstellen.

Gedeputeerde Staten vinden dat de nieuwe gemeente voldoet aan het criterium van interne samenhang.

C. Bestuurskracht

Uit de eerdergenoemde verkenningsstudie blijkt dat een bestuurlijke fusie voor Noordwijk en Noordwijkerhout een aantal positieve effecten heeft voor een krachtige positie in de regio, een meer daadkrachtiger samenwerkingspartner en minder kwetsbaarheid van het ambtelijk apparaat.

De gemeente Noordwijk heeft mei 2017 - als gevolg van de motie van de gemeenteraad bij de vaststelling van het herindelingsontwerp - nog onderzoek laten doen door Twijnstra Gudde naar de vraag of Noordwijk zelfstandig kan blijven in het geval Noordwijkerhout kiest om deel uit te gaan maken van de ambtelijke fusie HLT-samen. Twijnstra Gudde geeft aan dat het niet de vraag is of Noordwijk zelfstandig kan blijven. Noordwijk kan zelfstandig blijven. De vragen is tegen welke prijs en/of met welke ambitie, aldus Twijnstra Gudde.

Gedeputeerde Staten zijn van mening dat, gelet op de wens van Noordwijk en Noordwijkerhout om een ambitieuze nieuwe kustgemeente te zijn, de bestuurskracht van de gemeenten gebaat is bij een samenvoeging tot een nieuwe gemeente.

D. Evenwichtige regionale verhoudingen

Hieronder volgt een korte opsomming van de buurgemeenten van de twee gemeenten met hun inwoneraantallen en huidige samenwerking.

De Duin- en Bollenstreek omvat verder de gemeenten:

- De gemeente Katwijk (64.240 inw.) per 1 januari 2006 ontstaan uit de voormalige gemeenten Rijnsburg, Valkenburg en Katwijk;
- De samenwerkende gemeenten Hillegom (21.500 inw.), Lisse (22.740 inw.) en Teylingen (36.200 inw.).

De omgeving van de regio Duin en Bollenstreek bestaat uit:

---

¹ Notitie bureau Blaauwberg, januari 2013.

- De gemeente Oegstgeest (23.200 inw.), onderdeel van de Leidse regio waar discussie plaatsvindt over de vorm van samenwerking;
- De gemeente Haarlemmermeer (146.000);
- De gemeente Bloemendaal (22.940 inw.) die veel samenwerkt met de gemeente Heemstede (27.000);
- En de gemeente Zandvoort (16.900 inw.) die een ambtelijke fusie voorbereidt met Haarlem per 1 januari 2018.

Hoewel een samengaan van de bestuurlijke organisaties op het niveau van de Duin- en Bollenstreek voor de betrokken gemeenten onbespreekbaar is gebleken, is er bereidheid op dat niveau te blijven samenwerken. Daarbij gaat het met name om de grotere opgaven op het terrein van de regionale economie, toerisme, recreatie en innovatie. De provincie Zuid-Holland hecht hier zeer veel waarde aan en wil graag samen met de gemeente verder vorm aan geven de regionale samenwerkingsagenda.

Naar de mening van Gedeputeerde Staten is, gelet op (omvang van) de gemeente in de directe omgang van Noordwijk en Noordwijkerhout en de bereidheid om constructief met elkaar samen te blijven werken, sprake van evenwichtige regionale verhoudingen binnen de regio Duin- en Bollenstreek.

E. Duurzaamheid

De fusie van Noordwijk en Noordwijkerhout zorgt voor een nieuwe gemeente met een potentiële groei tot 50.000 inwoners. Gedeputeerde Staten onderschrijven de mening van de raden van Noordwijk en Noordwijkerhout dat de nieuwe gemeente voor een langere termijn in staat is haar taken uit te voeren.

Een duurzamer oplossing van 1 gemeente Duin- en Bollenstreek zien wij niet binnen afzienbare termijn ontstaan.

Financiële situatie nieuwe gemeente

Uit de herindelingscan is gebleken dat er een gezonde financiële basis is voor de start van de nieuwe gemeente.

Naam nieuwe gemeente

De naam van de nieuwe gemeente wordt Noordwijk. Hiertoe is besloten na goed onderling overleg tussen delegaties van beide raden.